

gást nem ismerő játékkedvénél csak exhibicionizmusa a nagyobb (még a tapsrendben is bakugrásokkal, szökdecseléssel, kacér pillantásokkal folytatja alakítását).

A két főszereplő játéka eleve garanciája a jelentős sikernek. Pokorny Lia Irmája csupa gyereklányos bumfordiság, csupa habókos öngerjesztés, csupa lehangoló, erőszakos vehemencia; és itt is, akár az *Ádámcsutka*-ban, kitűnik a sajátosságával, hogy a megejtő természetességet egyesíti a csöppnyi groteszk elidegenítéssel. Csak annak, aki a két előadást rövid időn belül látja egymás után, tűnik föl, hogy mindeközben eszközei a kelleténél hasonlóbbak; talán nem kellene szakmányban csupa édes kislányfigurával elhalmozni, mielőtt még az egyéni ízek modorra dermednének.

Horváth Lajos Ottót nem találja telibe Sípos úr szerepe, ő lágyabb, líraibb alkat a morc bútorművésznél, de túl azon, hogy becsülettel megharcol a figuráért, még előnyt is csíhol ki a diszkrepanciából; olyan, a felszínen pattogó, rabiátuskodó macsó szerepjátszót alakít, akiben valójában gyenge az ellenállás, és elég hamar megadja magát a két, érte versengő erőszakos nő közül először az egyiknek, aztán a másikkal. Sípos úr – akárki meglátja – műmacsóból a legjobb úton van a papucsférj szerepe felé.

A korábban jelzett nyílt színi tapsot az Adélt alakító Csarnó Zsuzsa kapja, ami arra utal, hogy a nézői tetszésnyilvánítást is jobb értéke szerint megítélni. A színész nő minden természetesség, spontaneitás és

bensőség híján, illúziót keltő megjelenésére is támaszkodva, rutinnal és technikával teszi meg pózokat, többnyire a kardos menyecske hálás szerepsablonjait (a nyílt színi taps az esküvői botrány utáni energikus rendteremtést honorálja), és ezzel elég pregnáns ellentmondásba kerül a két főszereplő játéktípusával. Partnerének, a Császár urat játszó Debreczeny Csabának egyelőre még mindig legfőbb attribútuma az, hogy jóképű, a többi ő is rutinnal igyekszik pótolni, bár ebben Csarnó Zsuzsának sokkal nagyobb technikája van; viszont az esküvői felvonás elején nyújtott artista száma a zuhanással s a magával rántott ablakkerettel igazán figyelemreméltó. (Kár, hogy a kitépelt ablak motívumát Galambos visszahozza slusszpoénnak: ekkor Sípos úr tépi ki helyéből a rendőrségi ajtót, de másodsorra az ötlet már nem csattan.)

A többiek helyükön vannak, anélkül, hogy különösebb figyelmet igényelnének. Figyelmet érdemel viszont a rendőrtanácsos úr szerepének sajátos rendezői kitágítása: ő az esküvői vendégek között is ott van, s meglehetősen felhevülten forgatja meg Adélt, hogy aztán a rendőrségen is megjelenjen, s a kezdeti merev inkognitót a végén csevegő haverkodásba oldja. Safranek Károly mindkét inkarnációban feledhető.

Egészében a „Galambos-szezon” nem hagy hátra rossz benyomásokat. Igaz, az *Ádámcsutka* elsősorban adaptálói teljesítményként marad emlékezetes, és *Az üveg-cipő* sem hibátlan előadás, de úgy tűnik, Galambos a rendezői színház konzervatívabb

válójának képviselőjeként színvonalas közönségbarát szórakoztató színházat csinál, és ennek nagyon is megvan a helye színházi térképünkön.

SZÉP ERNŐ: ÁDÁMCsutka (Új Színház)

Szép Ernő művei alapján színpadra alkalmazta Galambos Péter és Faragó Zsuzsa. **JELMEZ:** Kárpáti Enikő. **DRAMATURG:** Faragó Zsuzsa. **MOZGÁS:** Péntek Kata. **ZONGORA:** Zádori László. **A RENDEZŐ MUNKATÁRSA:** Hajdinák Judit. **DISZLET-RENDEZÉS:** Galambos Péter. **SZEREPLŐK:** Hirtling István, Pokorny Lia, Nagy Mari, Vajda Milán e. h., Galkó Balázs, Safranek Károly m. v., Bánfalvi Eszter, Polgár Csaba, Solecki Janka.

MOLNÁR FERENC: AZ ÜVEGCIPŐ (tatabányai Jászai Mari Színház)

JELMEZ: Kárpáti Enikő. **DRAMATURG:** Faragó Zsuzsa. **ASSZISZTENS:** Gábor Anna, Gyulay Eszter. **DISZLET-RENDEZÉS:** Galambos Péter. **SZEREPLŐK:** Horváth Lajos Ottó, Pokorny Lia, Csarnó Zsuzsa, Debreczeny Csaba, Vlahovics Edit, Safranek Károly, Domokos László, Mészáros Sára, Parti Nóra, Réti Iringó, Maróti Attila, Török Ferenc, Kullai Zoltán, Oláh Dániel.

A kritika a november 27-i Thália színházi előadás alapján készült, amelyre a Vidéki Színházak Fesztiválján került sor.

ZAPPE LÁSZLÓ

Csapdák a nézőnek

■ HAMVAI KORNÉL: KITTLY FLYNN ■

Arecenzens bonyolult helyzetben van. Mint rendesen, ha arra szánja el magát, hogy krimiről mondjon véleményét. Nem illendő ugyanis elárulni a poénokat. Sem azt, ki a gyilkos, sem azt, miképpen hajítja végre tettét. A helyzetet súlyosbítja, ha a csattanó nemcsak az, hogy kiből lesz gyilkos a történet végére, de az is, hogy kiderül: az alaphelyzet sem egészen az, aminek kezdetben látszott. Ezúttal például már a színház szórólapja is az orrunkra köti, hogy az 1870-es évek szenzációs bostoni bankrablásának két tettese érkezik egy londoni szállodába, ahol mindketten első látásra beleszeretnek a szobalányba, Kitty Flynnbe. Ami persze szó szerint igaz,

ha úgy értjük, hogy a néző elsőre úgy látja. De lehet, máris többet mondtam az illendőnél.

Pedig Hamvai Kornél igazán tüzetes elemzésre méltó történetet talált ki, amelyet körülményes lenne alapos vizsgálat, gondos mérlegelés, szóval részletes ismerettség nélkül, csak úgy a levegőbe elemezgetni. Igaz, az említett szórólapot akár fölmentésnek is vélhetném a titoktartás kötelezettsége alól, hiszen az tulajdonképpen mindent előre elmesél. Csak éppen cselesen. A gyanútlan, illetve előítéleteitől megvezetett néző nem azt olvassa ki belőle, amit igazából jelent. Az előadás után olvasva persze mindaz valóban világos lesz,

ami az előadás előtt csak annak látszott. A tüzetes elemzés feladata éppen az volna, hogy kimutassa a kétértelműségek ravasz csapdáit, hogy elmondja, mit is rejtett el a szerző a felszínes igazságok alatt. Például mit jelent az: „Minél ártatlanabb valaki, annál nagyobb bajba kerül. És a vége nagyon szomorú, egyedül a gonosz nem jár póru, és a nyomozó örülhet egy szögnek meg egy bojtos zsinórnak.”

Természetesen nem áruhatom el, ki a leginkább ártatlan, ki a gonosz, és mit mozgat a bojtos zsinór. Annyi azonban talán a fenti szövegből is kiolvasható, hogy ez a külsőleg jellegzetesen XIX. századi bűnügyi történet igazi XX. századi módon

Schiller Kata felvétele

Vallai Péter (Adam Wirth) és Buza Tímea (Kitty Flynn)

van visszajára fordítva. És abban már egészen XXI. századi, hogy a kifordítást nem követi holmi erkölcsi ítélet. Se megrendülés, se kiábrándulás, se fájdalom. A szomorú vég tulajdonképpen kedélyes, a gonosz diadala a jól végzett munka, a magas fokú intelligencia, az emberismeret és a bátor kockázatvállalás méltó jutalma. Erkölcsi rend pedig, amelynek nevében elítélhető volna, nem létezik. S annyit talán elárulhatok a szórólapon túl is, hogy ebben a történetben nincs ártatlan, csak ártatlanabb, mármint a többiekhez képest, s ez önmagában is eléggé súlyos vétek. Itt a főbűn az ostobaság, és a legfőbb erény az okosság. A tisztesség nem játszik szerepet, hogy netán az okossággal párosulhatna, föl sem merül. Testi-lelki jólét van itt, erkölcsi renyhesség tompít le, nyel el minden súlyosabb következményt. A szomorú vég éppoly keserűen, cinikusan derűs, mint egy százesztendő francia vígjáték boldog kibontakozása.

Novák Eszter rendezése szakszerűen, módszeresen felépíti ezt az értékek és ítéletek nélküli világot, és éppen annyira veszi komolyan, amennyire a mű megérdemli. Igazodik a műfaji megjelöléshez: szerelmes bulvárkrimi két felvonásban. S ezt csak annyiban leplezi le, amennyiben a szöveg is ezt teszi. Megmutatja az amoralitást, és szórakoztatásunkra fordítja. Csak annyi a keserűség ebben a tragikus végű történetben is, amennyi a

limonádé feljavításához kelletik. Khell Zsolt éppoly lepusztult szállodát ábrázol, amilyen a benne élők erkölcsé. Zeke Edit ruhái szintúgy a talmi eleganciát hozzák színre.

A színészi játékot megint csak körülményes volna igazán jellemezni anélkül, hogy elárulnám a játszott alakok jellemének titkát, illetve valóságos szerepüket a történetben. A címszereplő Buza Tímeáról például csak annyit merek elmondani, hogy mihelyt színpadra lép, rácáfol minden várokozásomra arról a szállodai mindeneslányról, akibe a darab valamennyi férfi szereplője szerelmes. A történet aztán őt és az ő kiválasztását igazolja. Szegedi Erika és Tahi Tóth László rutinja jól hasznosul a szállodatulajdonos és orgazda, valamint az igazgató szerepében, igaz, nekik nincs semmiféle titkuk: mondhatni, kérkednek szétkorhadttal jellemükkel, sohasem volt erkölcsükkel. A nyílt szókimondás szinte fölmentést is ad nekik. Büntetésül azért megérdemlik egymást. Hogy megkapják-e, azt persze megint csak nem árulhatom el. Titokzatos vágyakat leplező vénkisaszszonyt játszik viszont el kitűnően Venczel Vera a tulajdonosnő hűgának szerepében, akiről ugyan minden kiderül azonkívül, hogy mit keres ebben a történetben. Leszámítva persze, hogy olykor dramaturgiai kellék: kell az alaphelyzet fölvezetéséhez, meg egyszer ahhoz, hogy a nővérét eltávolítsák a színről. A különben ördögi logikával dolgozó szerző őt elfelejtette a cselekménybe is beilleszteni. Hogy a Scotland Yard nyomozójának szerepét Harkányi Endrére bízták, az magáért beszél, ezért őt főlétséges jellemeznem. A szerelmes londonerről és feltalálóról viszont nagy tapintatlanság lenne az előadással nem ismerős olvasó számára többet mondani, mint hogy Tóth Attila jól megfelel a szerepben. A két, Amerikából jött kasszafűróról pedig végképp vétek volna bármit elfecsegni. Legfeljebb találós kérdésként merem megfogalmazni: próbálják meg kitalálni, vajon Vallai Péter és Kaszás Gergő közül melyik játssza a pengeéles értelmű, szenttelenül és merészen számító igazi nagy játékost, és melyik a tartását vesztett, mindössze ügyes kezű alkoholistát. Azaz melyik állít csapdát a másiknak, és melyik sétál gyanútlanul bele. Akár kitalálják, akár nem, az eredményt érdemes ellenőrizni.

HAMVAI KORNÉL: KITTY FLYNN (Pesti Színház)

DALSZÖVEG: Varró Dániel. **ZENE:** Lázár Zsigmond. **JELMEZ:** Zeke Edit. **DISZLET:** Khell Zsolt. **RENDEZŐ:** Novák Eszter.

SZEREPLŐK: Buza Tímea, Szegedi Erika, Venczel Vera, Vallai Péter, Kaszás Gergő, Harkányi Endre, Tahi Tóth László, Tóth Attila.